

ПРАВИЛА ЗА ГОСТИВАР

Изборна програма

ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2025
НЕЗАВИСЕН КАНДИДАТ ЗА
ГРАДОНАЧАЛНИК
на Општина Гостивар

ВИСАР АДЕМИ
„ГОСТИВАР СО
ВИСАР“

Содржина

Мојот збор за вас	3
Да го исчистиме Гостивар	5
Исчисти ја администрацијата од корупција.....	5
Исчисти го Гостивар од отпадоци	5
Исчисти го Гостивар од уличните кучиња	6
В И З И Ј А	7
Главни Предизвици	8
Економски развој, Вработување и Претприемништво.....	10
Главни проблеми.....	10
5 Проекти на Столб I:.....	13
I. Најголемата Претприемачка Платформа На Балканот	13
II. Создавање на „Фонд за Дарување“ (Endowment Fund)	14
III. Центар За Поддршка На Локалните Бизниси	15
IV. “GOSTIVAR Connects” – Дијаспората Носи Знаење, Не Само Пари	15
V. Создавање на индустриски Технопарк „INO-VAR“	16
Образование, Вештини и Зајакнување на Младите	17
Главни проблеми.....	17
5 проекти на Столб II:.....	20
I. Најголемата Платформа За Развој На Човечкиот Капитал.....	20
II. Трансформирано Образование.....	21
III. Училишна Инфраструктура И Обуки За Наставниците	22
IV. Организирање на целодневна настава за првпат во Гостивар.....	23
V. Зајакнење на младите во центарот на развојот на градот	24
Транспарентност, дигитализација и иновации.....	25
Главни проблеми.....	25
5 проекти на Столб III:.....	28
I. Дигитални и транспарентни услуги – „е-ОПШТИНА 2030“.....	28
II. Институционална трансформација „ОПШТИНАТА ВО СЛУЖБА“	29

III. Максимална транспарентност „ОПШТИНАТА КОМУНИЦИРА”	30
IV. Трансформација на јавните претпријатија во профитабилни	30
V. Иновации „ПАМЕТЕН ГРАД”	30
Урбанистичко Планирање, Архитектура и Инфраструктура.....	32
Главни проблеми.....	33
5 Проекти на Столб IV:.....	36
I. Усвојување на Генералниот План и Деталниот Урбанистички План.	36
II. Трансформација во Урбана Просторија: „Идниот Гостивар“	37
III. Подобрување на Општинската Инфраструктура „Живот со Достоинство“	39
IV. Лесен Пристап за Маргинализираните „Гостивар за Сите“	39
V. Креирање на Програмата „Гостивар Се Грижи”	40
Културно наследство, туризам и дијаспора	41
5 проекти на Столб V:.....	43
I. Поддршка за земјоделството: „Од Поле до Пазар, Гостивар Произведува!”	43
II. Агро-туризам како туристичка дестинација	44
III. Обнова на традициите на Гостивар	45
IV. Фестивалите како туристичка концепција	45
V. Обука и Советување на Земјоделските Бизниси	46
Основни принципи:.....	47
Предуслови за заедничко управување со граѓаните	48
.....	48
Како ќе го реализирам програмот?	49
Повик за поддршка	51
Контакт.....	52

Мојот збор за вас

“ Драги граѓани на Гостивар ... ”

Ова за мене не е политичка трка. Ова е повик кој доаѓа од срцето, одговорност која ја чувствувам секој ден, кога чекорам по улиците на овој град што го сакам. Овој град ме израсна, ме формираше, ми даде сè што сум денес. А сега е мојот ред да вратам нешто назад.

Денес, повеќе од кога било, ја чувствувам тежината и одговорноста да бидам гласот на оние кои не се слушаат, надежта на разочараните и светлината на новиот пат за нашиот сакан град. Оваа кандидатура не произлегува од амбиција за власт, туку од потреба за служба. Од болката на еден граѓанин кој го гледа својот сакан град како се празни од младите, како се оптоварува со недостаток на инклузивност, како станува сопственост на малкумина и како исклучува десетици, губејќи ја врската со обичниот граѓанин.

Кога ги гледам младите како заминуваат затоа што не гледаат иднина овде, кога ги слушам родителите кои се уморни од празни ветувања, кога

ги гледам повозрасните кои ги немаат своите внуци до себе за да ги прегрнат, и кога го среќавам обичниот граѓанин кој ми вели „ние ја изгубивме довербата“, знам дека дошол моментот да се направи нешто поинаку. Не за власт. Туку за достоинство. За луѓето. За нашиот град.

Немам одговор за сè, но имам волја, чесност и храброст. И над сè, не сум сам – јас сум со Вас.

Оваа програма е одраз на вашите потреби, на заедничките соништа кои ги имаме за еден Гостивар што го почитува секој граѓанин, што слуша, што се грижи и што се развива без да остави никого зад себе.

Ако ми ја дадете довербата, ќе бидам вашиот глас во институцијата која денес изгледа далечна, но која утре ќе биде блиску до секој граѓанин.

Со понизност и почит,

Висар Адеми

Да го исчистиме Гостивар

Доста веќе со политички ветувања без никаква реализација! За првпат можете да поддржите кандидат за градоначалник кој не е дел од политичките структури!

Висар Адеми е независен, тој не дава отчет никому освен вам, граѓаните. Тој ќе ја исчисти нашата општина за да и го врати достоинството на татковината.

Исчисти ја администрацијата од корупција

- ❖ Разрешување на сите партиски директори како прв чекор
- ❖ Евалуација на сите работни места и перформансот според нивната задача
- ❖ Отстранување од работа на сите кои не го почитуваат професионализмот и работната етика
- ❖ Преполовување на бројката од 270 вработени само во Општината
- ❖ Трансформација на јавните претпријатија во ефикасни, ефективни и профитабилни ентитети
- ❖ Нови вработувања преку транспарентен, непартиски процес заснован само на професионализам
- ❖ Анти-корупциска канцеларија за анонимни пријави од граѓаните

Исчисти го Гостивар од отпадоци

- ❖ За 7 дена ќе го исчистиме градот и селата од отпадоци
- ❖ За 7 недели ќе се отстранат сите диви депонии
- ❖ Инвестиции во нова механизација и зајакнување на човечките ресурси
- ❖ Поставување корпи за отпадоци низ целата општина, со редовно празнење
- ❖ Поставување камери и казнување на секој загадувач

Исчисти го Гостивар од уличните кучиња

- ❖ Сите корпи за отпадоци ќе бидат подземни, без пристап за кучињата
- ❖ Поставување современи уреди со ултразвук за оддалечување на кучињата од населените места
- ❖ Ангажирање професионални заловувачи за залов на потенцијално опасни кучиња
- ❖ Затворање на скандалозното кучешко прибежиште и изградба на ново со меѓународни стандарди

Да направиме промената да се случи – со поддршка на граѓаните против моќта на партиите!

В И З И Ј А

Да изградиме систем на локална самоуправа кој е транспарентен, одговорен и партиципативен во Општина Гостивар, каде што граѓаните не се само корисници, туку активни партнери во носењето одлуки, планирањето, спроведувањето и надзорот.

Општината ќе биде инклузивна, одговорна и насочена кон граѓаните, каде секој граѓанин има право да влијае врз локалните политики и буџет.

Главни Предизвици

10-те главни предизвици и проблеми на кои претходниот кабинет вети дека ќе им посвети итно внимание, но кои никогаш не беа решени и денес создаваат голем развоен јаз помеѓу Гостивар и другите градови во државата и регионот.

5 x 5

СТОЛБОВИ

ПРОЕКТИ

= 25

решение

Столб I:

Економски развој, Вработување и Претприемништво

Економскиот развој на Гостивар е клучот за подобра иднина за сите наши граѓани. Нашиот град има голем потенцијал: од поволната географска положба, активната дијаспора и наследеното претприемништво – „генетскиот код на гостиварчани“, до талентираната младина и природните богатства. Сепак, овој потенцијал не е доволно искористен; тој треба да се претвори во јасни политики и конкретни дејства што носат благосостојба за сите.

Гостивар има потреба од нов пресврт; одржлив економски развој кој не се темели на празни ветувања, туку на мудри политики и мерливи активности. Економскиот развој, вработувањето и претприемништвото не се само зборови – тие се патот за враќање на надежта, за задржување на младите тука и за претворање на Гостивар во место каде што вреди да се живее и инвестира.

Главни проблеми

- ❖ Гостивар некогаш бил еден од најразвиените трговски центри во регионот, со економија заснована главно на семејни бизниси. Денес ја изгубил својата конкурентна позиција во споредба со другите локални економии и опстојува речиси исклучиво благодарение на дознаките од дијаспората, кои изнесуваат околу 15.000.000 евра годишно, или приближно 300 евра по жител.
- ❖ Покрај дознаките, дијаспората придонесува во економијата на Гостивар и преку капитални инвестиции во куќи, станови и свадби, трошејќи околу 1 милијарда евра годишно. Ова е еден од главните извори на

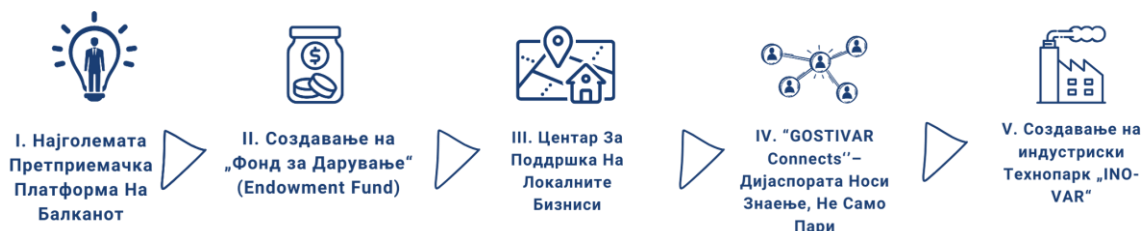
економскиот живот на градот и овозможува малите и семејни бизниси да преживуваат речиси исклучиво од сезонскиот придонес на дијаспората. Поради дознаките и враќањето на иселениците, Гостивар се претвори во сезонски град, со видлива економска активност само двапати годишно: околу 20 дена во лето и 10 дена во зима.

- ❖ Во меѓувреме, економскиот модел на градот е насочен кон сектори со капитални инвестиции што имаат мал или никаков ефект врз благосостојбата на граѓаните, како градежништвото и индустријата на веселби. Гостивар троши околу 500 милиони евра на свадби и свечени настани, како и инвестира во приближно 400 станови со вкупна површина од 32.000 м² и економска вредност од околу 32 милиони евра годишно. Сепак, само 75 % од овие станови се ненаселени, а само 100 од нив се навистина населени со семејства.
- ❖ Денес, Гостивар нема ниту еден препознатлив бренд со силен потенцијал за вработување, економски развој и привлекување капитални инвестиции. Во меѓувреме, другите градови не само што имаат сопствени брендови, туку ги пласираат и во странство, користејќи потенцијал што ние не го користиме.
- ❖ Економијата на градот главно се темели на отворање трговски синџири за храна, кои ги извлекуваат готовите пари од градот, на мали семејни бизниси што преживуваат само за своите потреби и на инвестиции во сектори со мала општествена вредност, како свадбите и градежништвото, каде што парите најмногу ги добиваат економските елити.
- ❖ Потенцијалот на Гостивар за развој на агро-туризам и земјоделски капацитети е огромен, бидејќи Полошката котлина била трета по ред во поранешна Југославија според потенцијалот за производство на прехранбени производи. Сепак, денес е претворена во зона преоптоварена со возила, колективни депонии и свадбарски сали.
- ❖ Моделот на општинско раководење се темели на зајакнување на јавниот сектор, со трошоци што ги покрива приватниот сектор. Имајќи предвид дека јавниот сектор сочинува околу 70 % од целото вработување во градот (според извештаи за доминацијата на образованието, администрацијата и јавните служби), произлегува дека од 16.000 работници, околу 11.200 се вработени во јавниот сектор.

- ❖ Во исто време, приватниот сектор има околу 6.100 вработени, што значи дека на секој работник во приватниот сектор, јавниот сектор држи околу 1 работник, односно пропорција 0,54:1. Ова е нелогично, бидејќи најголемата конкуренција за вработување треба да биде во приватниот сектор. Исто така, тоа укажува на ниско и нерамномерно собирање на приходи од даноци и такси.
- ❖ Без сомнение, сите градови во Македонија изгубиле значителен дел од населението, но Гостивар е апсолутен шампион во „одлив на мозоци“, со над 30.000 луѓе, или 37 % од виталното население. Ова иселување има огромна цена, не само економска, туку и духовна. Според ОЕЦД, приватните и општествените трошоци за растење на едно младо лице – од раѓање до 21 година – достигнуваат околу 120.000 американски долари во Америка и 150.000 евра во Европа, додека кај нас се околу 50.000 евра. Тоа значи дека, како граѓани на Гостивар, од одливот на мозоци имаме загубено околу 1,5 милијарди евра, или 75 милиони евра годишно во последните 20 години. Во оваа пресметка не се вклучени продуктивноста, општествениот придонес и трошоците за живот доколку тие сè уште беа во Гостивар, што ја зголемува цената уште повеќе.
- ❖ Гостивар, во својот најдобар период, има добиено грантови од само 5 милиони евра за еден политички мандат на градоначалникот, додека странските фондови и грантови наменети за Македонија достигнуваат 1,3 милијарди евра за билатерална помош (IPA и IPARD) и 5 милијарди евра мултилатерална помош за институционален развој, подобрување на јавните услуги и зајакнување на капацитетите на локалната економија. Ниските капацитети за идентификување, привлекување и управување со овие фондови довеле градот да биде меѓу местата со најмалку грантови по жител во Македонија.

5 Проекти на Столб I:

Економски развој, вработување и претприемништво

I. Најголемата Претприемачка Платформа На Балканот

1.1 Гостивар Start-Up Hub-Старт-Ап Хуб

Во партнерство со приватниот сектор, ќе се изгради најголемиот простор на Балканот за претприемачи и стартапи, кој ќе им овозможи на младите луѓе, во период од 6 месеци до 1 година, бесплатно да ги користат просториите за да ги тестираат своите бизнис идеи. Тие ќе имаат бесплатен пристап до физичкиот простор, интернет и сите оперативни трошоци, кои ќе бидат покриени од страна на Општината, со цел Гостивар да стане најголемата платформа за создавање на нови бизниси.

1.2 “Гостивар се Движи Брзо”

Најголемиот акцелератор во земјата. Во текот на овој период ќе го создадеме најголемиот акцелератор, кој ќе понуди обуки, менторства и консултации со цел да им помогне на претприемачите нивните бизнис идеи да станат успешни. Целта е да се отворат што е можно повеќе бизниси во Гостивар, да се создадат нови работни места и да се обезбеди благосостојба за граѓаните, насочувајќи го развојот на градот кон приватниот сектор, наместо кон јавниот. Зашто економскиот развој што се

базира на создавање бизниси и зајакнување на приватниот сектор носи одржливост и долгорочен напредок.

Овој акцелератор ќе биде отворен и за нови претприемачи и за постојните компании. Ќе понуди обуки, менторства и консултации од експерти од областа, нудејќи им ја потребната поддршка и фокус на претприемачите за развој на нивните идеи. По завршувањето на едногодишниот закуп, претприемачите ќе излезат на комерцијалниот пазар, ослободувајќи го просторот за новата генерација што ќе дојде во центарот.

1.3 „Ангелите на Гостивар“ – Програма за финансирање на стартапи

Општината ќе создаде дигитална платформа каде што иселениците (курбетџиите) ќе имаат можност да видат конкретни проекти за инвестирање во локален развој и во креативните стартапи на младите од Гостивар. Секои три месеци ќе се организира настан за вмрежување, на кој ќе бидат поканети сите мрежи на „Бизнис ангели“ од земјата и дијаспората, кои имаат капитал и желба да инвестираат во стартапи или нови бизнис идеи. На овие настани, тие ќе се сретнат директно со младите претприемачи за да разговараат за можностите за соработка и партнерство.

II. Создавање на „Фонд за Дарување“ (Endowment Fund)

Создавањето на „Фонд за дарување“ во соработка со дијаспората за капитални инвестиции и развојни проекти има за цел да собере капитал од инвеститори од дијаспората, но и од локалните бизниси. Откако ќе ја добие својата форма, фондот ќе издаде акции во согласност со износот на инвестираното, а потоа овие средства ќе му бидат доверени на меѓународен инвестициски фонд, кој ќе ги вложи во различни финансиски инструменти на светските пазари. Добивката што ќе се генерира од овие инвестиции, во форма на камати, ќе се искористи за проекти и инвестиции во комунални услуги, создавајќи на тој начин „Локален развоен фонд“.

2.1 „Локален развоен фонд“

Локален развоен фонд ќе финансира проекти од локалната инфраструктура и социјални проекти, обезбедувајќи целосна транспарентност.

III. Центар За Поддршка На Локалните Бизниси

Овој центар ќе функционира во рамки на Локален економски развој и има за цел да организира обуки за зголемување на конкурентноста на локалните компании, промоција на нивните производи и услуги преку организирано учество на локални и регионални саеми, со цел промоција на брендот „Произведено во Гостивар“ (Made in Gostivar).

Исто така, центарот ќе го поврзува приватниот сектор со меѓународни фондови и грантови за развој на бизнисот.

Општината ќе соработува тесно со приватниот сектор во идентификација на заедничките проблеми, преку механизмот на Советот на бизниси и еснафи на Гостивар, кој ќе има клучна улога во евидентирањето на предизвиците и прашањата на приватниот сектор.

IV. “GOSTIVAR Connects” – Дијаспората Носи Знаење, Не Само Пари

4.1 „Ментори од дијаспората“

Програма што ги поврзува младите од Гостивар со експерти од дијаспората кои имаат меѓународно искуство, станувајќи нивни ментори во различни области како што се бизнис, иновации, технологија и социјално претприемништво.

4.2 Настан „Денови на дијаспората во Гостивар“

Организирање на годишни настани за враќање на дијаспората во градот, вклучувајќи бизнис саеми, презентации на креативни проекти од младите и конкретни можности за инвестиции.

V. Создавање на индустриски Технопарк „INO-VAR“

Општината има идентификувано неколку локации, како што е Воениот гарнизон, за развој на инвестиции во компании со голема финансиска основа или индустрии со висока вработеност, како и странски инвестиции со силна апсорптивна моќ и потреба за значителен капитал. Овие инвестиции ќе бидат сместени во посебни индустриски зони, во близина на главните патишта, со цел побрза и поефикасна дистрибуција на производите и услугите.

5.1 „Инвестирај во Гостивар“

Фискални и административни олеснувања за локалните и регионалните инвеститори кои вработуваат млади и придонесуваат во економскиот развој.

Столб II:

Образование, Вештини и Зајакнување на Младите

Нелсон Мандела рече: „Образованието е најмоќното оружје што може да се употреби за да се промени светот.“ Гостивар е млад град според старосната структура на населението, но нашата младина често се чувствува заборавена. Тие се соочуваат со целосно партиски образовен систем, со наставници и професори без доволна обука, и со ученици кои ретко се подготвени за пазарот на трудот. Недостатокот на можности за личен развој и климата заснована на политички конфликти ги тера да размислуваат за заминување. Ако сакаме Гостивар што оди напред, мора да го ставиме образованието и оснажувањето на младите во центарот на нашата визија за иднината.

Единствената сфера за која нема да направам компромис во однос на резултатите што сакам да ги постигнам преку програмите под нашето владеење е образованието. Образованието не смее да биде само формалност; треба да биде практично, квалитетно и фокусирано на реалните потреби на пазарот на трудот и на модерниот живот. Токму затоа треба да се поддржат програми кои развиваат технолошки, дигитални, јазични и претприемачки вештини, во соработка со училиштата, стручните средни училишта, универзитетите и приватниот сектор.

Доколку денес инвестираме во квалитетно образование и развој на вештини, утре ќе имаме активни граѓани, способни професионалци и нови лидери кои ќе го движат Гостивар напред.

Главни проблеми

- ❖ **Недоволни информации за човечкиот капитал во Гостивар:**

Градот нема база на податоци или информации за човечкиот капитал, почнувајќи од квалификациите, занаетите, професиите, вештините и компетенциите на младите во Гостивар. Денес, ако дојде странска компанија или некоја голема домашна компанија и праша Општината за човечките ресурси, ниту едно одделение во Општината не може да обезбеди точни податоци за образовното ниво на младите, најчестите професии, дефицитарните, постоечките квалификации и знаењата кои недостасуваат. Овие податоци се многу важни за планирање на нашиот општествен и економски развој, но без соодветни информации тоа е невозможно.

❖ **Средновековна инфраструктура:**

Денес, секое основно и средно училиште во Гостивар страда од средновековни услови кои постојат во образовните институции. Ова влијае не само на непречен тек на наставниот процес, туку и останатите училишни простории не ги исполнуваат минималните хигиенски услови.

Понатаму, во многу училишта, како што е индустриското, канцелариите и опремата се недоволни, машините се застарени, а спроведувањето на проектите е бавно. Дигиталната инфраструктура на училиштата е речиси непостоечка, што укажува дека сè уште заостануваме во процесите кои се неопходни за подигнување на квалитетот на образованието и компетенциите на учениците во Гостивар.

❖ **Поврзаноста на образованието со локалната економија:**

Најголемиот предизвик со кој се соочуваат стручните средни училишта е да одржат чекор со пазарот на трудот кој брзо се менува. Компаниите очекуваат нашите студенти да бидат целосно подготвени со специфичните вештини потребни за нивните работни места. Сепак, барањата на индустријата постојано еволуираат, особено со зголемен фокус на дигитални вештини и нови технологии.

❖ **Кариерното насочување не постои:**

Млад човек кој завршува основно или средно училиште е оставен сам да донесува одлуки за својот занает, професија и кариера, што често завршува со погрешни избори. Младите луѓе се жртви на одлуки донесени од нивните блиски пријатели или преференциите на родителите, што обично може да доведе до неправилна кариерна ориентација и пропуштени можности за професионален развој.

❖ **Ограничени можности за младите луѓе поради политизација и партизација за време на вработувањето:**

Според официјалните податоци од Агенцијата за вработување, до 31 декември 2021 година во Гостивар биле регистрирани 9.531 невработени, со што градот се рангира четврти на републичко ниво по број на невработени, по Скопје, Куманово и Тетово.

Понатаму, пазарот на труд во Гостивар прикажува алармантни бројки: до 25% од граѓаните не се активни на пазарот на труд. Тие не се ниту во образование, ниту на обуки, ниту пак вработени, што е загрижувачки бидејќи оваа група користи социјални и комунални услуги, но останува целосно неинтегрирана на пазарот на труд.

❖ **Систем кој не ги поддржува наставниците:**

Образовниот систем не инвестира ниту во децата, ниту во наставниците, не обезбедува обуки со најнови педагошки методи, професионални обуки по соодветни предмети, ниту развој на меки вештини и комуникација. Како резултат на тоа, наставниците не се подготвени да ја изградат новата генерација човечки капитал во Гостивар.

❖ **Оценување на наставниците:**

Градот не применува систем за оценување на наставниците, кој е неопходен за мотивирани наставници ориентирани кон успех и развој на современи педагошки методи.

❖ **Одржливост на образовните институции:**

Општинските училишта се институции кои се финансираат од Министерството за образование за делот на наставата, но тие обезбедуваат и дел од приходите обично преку издавање под закуп на училишните објекти, како спортските сали. Меѓутоа, овие средства често се злоупотребуваат за партиски финансирања.

5 проекти на Столб II: Образование, Вештини и Зајакнење на младите

I. Најголемата Платформа За Развој На Човечкиот Капитал

Ова ќе биде најголемата иновација која досега е спроведена во Северна Македонија и која целосно ќе го реформира образовниот систем, како и развојот на новата генерација, која ќе биде едуцирана и развиена токму во Гостивар. Што ќе направиме?

1.1 Детските градинки

Ќе започнеме од детските градинки, со покана до гости-предавачи, кои може да бидат родители на децата или други лица. Еднаш неделно, тие ќе им објаснуваат на децата, на разбирлив и прилагоден начин, за улогата на различни професии – како што се лекар, електричар, економист и други.

1.2 Интелектуални и спортски курсеви во основното училиште

Во основните училишта ќе ги поканиме сите организации што нудат курсеви за унапредување на знаењата и компетенциите во Гостивар, со цел да понудат специјализирани курсеви по завршувањето на наставата.

Учениците ќе можат да изберат курсеви од областа на STEM (наука, технологија, инженерство и математика), драма, поезија или јазични курсеви, со цел децата да бидат подобро подготвени за идните предизвици.

Исто така, ќе ги поврземе сите спортски академии во Гостивар – фудбал, кошарка, ракомет, тенис и други спортови – со цел децата да развиваат физички вештини и да ги дополнат интелектуалните курсеви. Курсевите ќе ги избираат децата заедно со нивните родители.

Откако ќе бидат избрани курсевите, Општината ќе развие софтвер кој ќе го следи развојот на детето низ сите фази и етапи, и ќе ги информира родителите за напредокот на нивното дете. На крајот, Општината, заедно со понудувачите на курсевите, ќе доделува сертификати за исполнетите услови од страна на ученикот.

Во средното училиште, ќе ја поврземе наставата со практична работа во компании, со цел учениците да ги запознаат компаниите, да стекнат работни навики и култура, и подобро да го разберат нивниот иден професионален пат.

1.3 “ Фонд за талентирани од Гостивар”

Годишна финансиска поддршка за 20 талентирани млади луѓе, вклучувајќи обука, специјализирани курсеви, студии во странство, како и парична помош.

II. Трансформирано Образование

2.1 Создавање на одржливи училишта:

Во партнерство со странски фондови или приватни компании, сите училишни објекти ќе се дадат под концесија. Приватниот оператор ќе може да ги изнајмува спортските сали, да инсталира соларни колектори и

да продава електрична енергија на околните институции. Исто така, ќе стапи во партнерство со Општината, каде што половина од профитот ќе се инвестира во училиштето за реновирање на опремата и создавање на паметни училишта за новата генерација на човечки капитал.

2.2 Соработка со волонтерски организации и странски амбасади за професионална поддршка во трансформираното образование:

Ќе склучиме договори со волонтерски организации, како што е VSO од Обединетото Кралство, и ќе настојваме да обезбедиме професионална поддршка од стручњаци или пензионери кои бараат нови предизвици. Тие ќе помогнат во раководењето со основните и средните училишта, со цел создавање на инклузивен модел на образование кој ќе служи за подобрување на квалитетот, адресирање на потребите на општеството и подготовка за пазарот на трудот.

2.3 Нови наставни програми во соработка со приватниот сектор:

Врз основа на анализи на пазарот на трудот и во соработка со компании ориентирани кон знаење, ќе се стремиме да лиценцираме нови наставни програми што ги одразуваат потребите на компаниите за квалификувана и вработлива работна сила.

2.4 “ Дигитални училници во секое училиште”

Подобрување на технологијата во училиштата, воведување дигитално учење во секоја училница и обезбедување обука за наставниците.

III. Училишна Инфраструктура И Обуки За Наставниците

3.1 Формирање на „Паметни и зелени кабинети“ (Smart & Green Cabinets):

Подобрување на технологијата во училиштата, воведување дигитално учење во секоја училница и обука за наставници. Нашите училишта ќе бидат меѓу првите што ќе создадат средина идентична со онаа на компаниите во нивните простории, овозможувајќи им на учениците да учат

и да ги тестираат вештините што ќе бидат потребни во иднина, во позната средина.

Важно е машините и опремата во овие кабинети да ја следат „зелената агенда“ на Обединетите нации, бидејќи одржливоста, и еколошката и финансиската, е основа на секоја модерна и успешна економија.

3.2 Инвестиции во капацитетите на наставниците:

Обезбедување на можности за континуиран професионален развој на наставниците е основен предуслов за постојано ажурирање на нивното знаење и вештини, следејќи ги индустриските трендови и современите наставни методологии.

3.3 “Лабораторија на вештини”

Отворање на нови, опремени лаборатории за средните стручни училишта во областа на техничките науки, машинството, гастрономијата, ИТ и здравството.

IV. Организирање на целодневна настава за првпат во Гостивар

Организирањето на целодневната настава „Безбедни ученици, мирни родители“ ќе се спроведе за првпат во Гостивар. Учениците ќе остануваат во училиште до попладне, следејќи наставни и надворешколски активности. Општината обезбедува бесплатен ручек, нови простории и удобни услови. Програмата вклучува спорт, култура и иновации, развивајќи ги вештините и талентите на учениците и олеснувајќи им на родителите за време на работното време.

V. Зајакнење на младите во центарот на развојот на градот

5.1 “ Гостивар чита ”

Програма за промоција на читањето во основните училишта: донација на книги и создавање катчиња за читање во секое училиште.

5.2 “ Младински центар на Гостивар ”

Зајакнување на мултифункционалниот младински центар, каде што се нудат обуки, професионално советување, социјални програми и психолошка поддршка. Ќе создадеме партнерства со локалните бизниси за да обезбедиме знаење и реални искуства за наставниците, студиски патувања и посети на компании и образовни институции во земјата и странство, како и учество на саеми, презентации за технологија и конференции. Инвестирањето во дигитално учење за наставниците е клучен дел од оваа програма.

5.3 Проценка на квалитетот на наставата

Но, со инвестициите во знаење доаѓа и одговорност. На крајот од секоја академска година, ќе се спроведе 360° проценка на наставниците, земајќи ги предвид мислењата на учениците, родителите и колегите. Доколку се идентификуваат лоши резултати, ќе се изготви извештај за подобрување за наставникот, кој ќе го следи директорот на институцијата каде што работи.

Столб III:

Транспарентност, дигитализација и иновации

Гостивар има потреба од нов начин на управување, заснован на доверба, ефикасност и иновативни идеи. Транспарентноста, дигитализацијата и иновациите се алатки за градење на една општина што му служи на граѓанинот, а не го оптоварува.

Транспарентноста обезбедува граѓанинот да знае сè за буџетот, проектите и јавните одлуки. Една транспарентна општина ги објавува сите договори, тендери и инвестициски планови на отворен и разбирлив начин, спречувајќи злоупотреби и градејќи взаемна доверба меѓу граѓаните и институциите. Дигитализацијата ги елиминира бирократијата, долгите редици и непотребните доцнења. Граѓанинот на Гостивар не треба да губи време за да добие извод, градежна дозвола или друг основен документ – сè ова може и треба да биде достапно онлајн, со само еден клик. Ова е модерно управување и е целосно возможно, доколку постои волја.

Гостивар може да стане пример за добра управа – но тоа бара отвореност, храброст и нови идеи. Транспарентноста гарантира честост, дигитализацијата носи ефикасност, а иновациите поттикнуваат развој. Заедно, тие создаваат модерна општина која ја почитува времето, парите и интелигенцијата на своите граѓани.

Главни проблеми

- ❖ Јавниот долг на Општината во последните 10 години достигна 25 милиони евра, заедно со јавните претпријатија – рекордна бројка. Само за време на двата мандати на оваа локална власт, долгот е зголемен осумкратно. Ова значи дека секој од нас, покрај приватните долгови и кредити што ги земаме за да преживееме, плаќа и околу 490 евра по жител, односно околу 2.500 евра по семејство.
- ❖ Според неофицијални податоци, Општина Гостивар и јавните претпријатија имаат ангажирано над 500 лица со договор на дело,

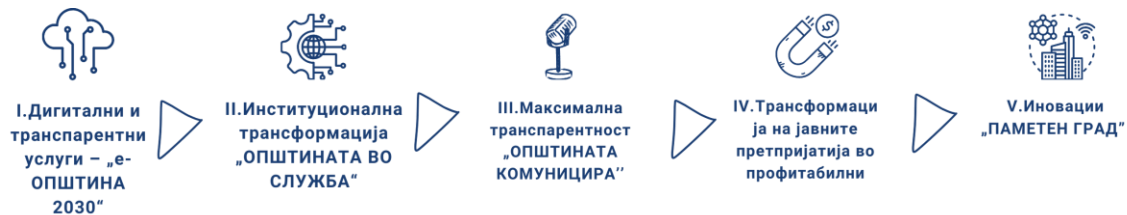
поголемиот дел од нив партиски кадри без конкретен ангажман во институциите. Сметката што ја плаќаат граѓаните за овие вработувања изнесува 3 милиони евра годишно, односно 12 милиони евра за четири години бројка што претставува 50% од вкупниот јавен долг.

- ❖ Сите јавни претпријатија под ингеренција на Општината работат со загуби. Станува збор за економски апсурд без преседан, бидејќи и покрај тоа што имаат монополска позиција на пазарот и обезбедуваат услуги кои граѓаните мора да ги користат, сепак работат со минус. За илустрација: само Општина Гостивар има јавен долг од 18 милиони евра; ЈП Комуналец има акумулирано долг од 7 милиони евра, додека ЈП Паркинг и Зеленило – околу 100.000 евра. Вкупната сума изнесува околу 25 милиони евра, што значи околу 500 евра по жител, правејќи ја Општина Гостивар една од најзадолжените институции во државата.
- ❖ Надворешно ангажирање на приватни компании: Аутсорсингот е модел што го следи Општина Гостивар преку ЈП Паркинг и Зеленило. На пример, соработката со приватни компании како Телеком и една ИТ-компанија која управува со околу 80% од операциите поврзани со паркингот (како пораки по СМС или продажба на билети преку приватни оператори), доведе до ситуација каде претпријатието стана неефикасно и неефективно. И покрај фактот што има над 50 административни вработени, претпријатието не успева да ги прибере приходите што му припаѓаат.
- ❖ Ненаплатени пари:: Претпријатието е вклучено во договорни односи каде над 80% од услугите ги извршуваат приватни оператори, додека самото претпријатие останува само со локален простор како главна активност. Како резултат, успева да обезбеди само околу 10% од приходите од услугите што требаше самото да ги обезбеди.
- ❖ Ниска наплата од дозволите за градба и општинските услуги: Иако Гостивар е еден од градовите со најголем број издадени градежни дозволи, реалните приходи од овие дозволи не надминуваат 40% од нивната вкупна вредност. Ова ѝ предизвикува на Општината финансиска загуба од околу 400.000 евра неприбрани средства како резултат на лошо управување со прибирањето на приходите што ѝ припаѓаат на Општината.

- ❖ Неплатен на данок на имот: Општина Гостивар има многу низок степен на наплата на данокот на имот, поради недостаток на волја и човечки капацитети за негово прибирање. Наместо да креира ефикасни механизми, Општината го оставила овој процес на „добра волја“ на граѓаните, губејќи милиони евра што ѝ припаѓаат на локалниот буџет.
- ❖ Нулта транспарентност во однос на информирањето на граѓаните: Освен ЈП Комуналец, ниту едно јавно претпријатие во Гостивар нема официјална веб-страница, информативна платформа или финансиски и оперативен извештај за реализираната работа во текот на календарската година. Практично е невозможно да се најдат податоци за бројот на вработени по договор, финансиската состојба или оперативните активности. Овој целосен недостиг на транспарентност укажува не само на неспособност во менаџирањето, туку и на недостаток на политичка волја да им се даде отчет на граѓаните за нивните пари.
- ❖ Дигитализацијата и онлајн апликациите во Општина Гостивар оставаат многу простор за подобрување. Информатичката технологија не е луксуз, туку неопходност за избегнување на долги редици, губење на време на шалтери и непотребен стрес што бара физичко присуство. Постоечките платформи или се создадени од институции надвор од Општината, како ЗЕЛС, или се речиси недостапни за корисниците кои се обидуваат да им пристапат со еден клик.
- ❖ Општината треба да го има процесот на дигитализација под своја контрола, за да се обезбеди безбедноста и чувствителноста на податоците на граѓаните, како и соодветното архивирање на документите.

5 проекти на Столб III:

Транспарентност, Дигитализација и Иновации

I. Дигитални и транспарентни услуги – „е-ОПШТИНА 2030“

1.1 Апликации за административни документи:

Можност за онлајн апликации за градежни дозволи, изводи од матична книга на родени, изводи од матична книга на венчани, лични документи и други општински услуги.

1.2 Онлајн плаќање за општински услуги:

Можност за онлајн плаќање за даноци, електрична енергија, вода, казни, дозволи за дејност итн. Праведно ќе ги зголемиме плаќањата за градежни дозволи и даноци на имот, со што Општината нема да биде сопственост на моќни поединци, туку на граѓаните.

1.3 Лиценцирање и дозволи:

За бизнисите (лиценци, градби и други регулаторни активности) ќе создадеме онлајн платформа преку која граѓаните ќе може да аплицираат и да го следат целиот процес на нивниот предмет, со увид во која фаза се наоѓа. Ќе воспоставиме стандарди за времетраењето на одговорите од Општината и санкции за доцнење во издавање на документите.

II. Институционална трансформација „ОПШТИНАТА ВО СЛУЖБА“

Општината е интелектуална институција што се развива и обезбедува услуги, и како таква, треба да ја изврши својата институционална и организациска трансформација согласно оваа визија за наредните 10 години. На пример, Секторот за локален економски развој ќе биде реорганизиран со Генерална дирекција, која ќе има три оддели: првиот ќе се занимава со конкурентноста на локалните компании; вториот со привлекување на странски фондови и грантови; а третиот со стартапи и претприемништво. Секој од овие оддели ќе има свој менаџер или координатор, кој ќе одговара пред директорот на секторот, кој пак ќе изгради нова визија за Гостивар и неговиот економски развој.

Понатаму, ќе се воспостави систем за мотивирање на вработените, кој ќе се базира на комбинација од фиксна плата (договорена плата) и варијабилна исплата, која ќе биде поврзана со целите и очекуваните резултати според работната позиција. На крајот на годината, ќе се спроведе проценка на перформансите на секој вработен, каде што ќе бидат оценети од граѓаните, колегите и нивниот претпоставен. Доколку оценките се позитивни и ги надминуваат очекувањата, ќе се предложи паричен бонус, во согласност со донесените одлуки. Во случај оценките да бидат негативни, за поединецот ќе се изготви индивидуален план за подобрување, кој ќе вклучува потребни обуки и менторства. Доколку оваа состојба се повтори и втората година, вработениот ќе добие предупредување за отпуштање. Ако и третата година не дојде до подобрување, лицето трајно ќе се отстрани од работа, оставајќи простор за други лица.

III. Максимална транспарентност „ОПШТИНАТА КОМУНИЦИРА”

Неприфатливо е во 2025 година, седниците на Општинскиот совет сè уште да не се пренесуваат во живо преку онлајн платформата на Општината, или на некое место каде што граѓаните можат да ги следат одлуките и дискусиите што се водат во нивно име. Особено кога поголемиот дел од постоечките платформи не функционираат. Јас ќе ги создадам сите неопходни веб-платформи и ќе обезбедам целосна комуникација на вестите, одлуките и активностите на јавните претпријатија – една обврска која не треба да биде опционална, туку задолжителна.

IV. Трансформација на јавните претпријатија во профитабилни

Јавните претпријатија треба да бидат водени од менаџери и професионалци квалификувани во соодветната област, а не од политички милитанти. Ние ќе го вратиме јавниот конкурс како основен механизам на меритократијата, каде што ќе преовладуваат вештините и резултатите, а не политичката припадност.

V. Иновации „ПАМЕТЕН ГРАД”

5.1 Креирање на Платформата “Мојата Маала”

Креирањето на платформата „Мојот Маала” ќе им овозможи на граѓаните онлајн пристап и можност да учествуваат директно во начинот на кој се подготвува и распределува буџетот на Општината. Преку е-гласање, граѓаните ќе можат самите да ги определат и изберат приоритетните проекти. Исто така, ќе им се овозможи да го составуваат буџетот и да создаваат јавен инфографик или „корпа на проекти” според нивните преференци, преку дигитални алатки и ажурирања. Ова ќе го зголеми

локалниот ангажман и чувството на сопственост на кварталите во однос на нивниот развој.

5.2 Технолошка одржливост и пристап за сите:

Иницијатива за јавно Wi-Fi покривање, програми за олеснување на дигиталниот пристап за маргинализираните заедници, вклучително и обуки за дигитални вештини.

5.3 Јавна технолошка инфраструктура – Теле-Центри („центри за заеднички услуги“) “common service centres”:

Физички точки за пристап до интернет и дигитални услуги за оние кои немаат опрема или интернет-врска дома.

5.4 Интегрирани системи со GIS и дигитални архиви:

Дигитален пристап до податоците за имотите, просторното планирање и општинските документи, достапен за вработените и граѓаните.

Столб IV:

Урбанистичко Планирање, Архитектура и Инфраструктура

Изгледот на еден град кажува многу за неговиот идентитет и развој. Гостивар, со својата стратешка положба, богата историја и разновидна заедница, заслужува современ урбанистички план, функционална инфраструктура и архитектура која го зачувува неговиот карактер, но гледа кон иднината. Без овие елементи, секој економски и социјален развој останува ограничен и привремен.

Планиметријата е начинот на кој ја организираме јавната површина, населбите, зградите, сообраќајот и зелените површини. Без јасен и стручен план, градот се шири хаотично, без стандарди, што доведува до загадување, сообраќаен метеж, недостиг на простор за пешаци и чувство на урбана несигурност.

Архитектурата не е само прашање на естетика таа ја определува начинот на кој живееме и како ја зачувуваме колективната меморија. Потребна ни е градежна култура што ќе биде во хармонија со природата и просторот, ќе го поддржува економскиот развој, ќе го поттикнува локалниот идентитет и ќе ја промовира современата архитектура во служба на заедницата.

Инфраструктурата патиштата, водоснабдувањето, канализацијата, јавното осветлување, тротоарите и јавниот превоз – се темелот на секој достоинствен град. Мораме да инвестираме паметно, одржливо и транспарентно – така што секоја населба и секој граѓанин ќе има еднаков пристап до јавни услуги, а не само централното градско подрачје.

Гостивар заслужува да биде град што е внимателно испланиран, граден со посветеност и опремен со инфраструктура што го подобрува секојдневниот живот. Ова не е само техничко прашање туку визија за иднината, почит кон граѓанинот и основа за секој друг развој.

Главни проблеми

❖ Конфузна и саморегулирачка планиметрија на градот:

Гостивар нема детален урбанистички план кој ја дефинира планиметријата за развој на градот, со јасно утврдени деловни и индустриски зони, зони за колективно домување, елитни зони и простори со јавен интерес. Во моментот, изградбата се одвива конфузно и без јасна структура – со несоодветно позиционирање на индивидуалните куќи, колективното домување и градскиот центар како економско-финансиско јадро.

❖ Лошо управување со отпадот:

Непримерни локации за депонирање, илегално фрлање отпад во природа, ризик од инфекции и еколошки катастрофи се дел од најсериозните проблеми, претворајќи ја територијата на Гостивар во една од најзагадените зони во регионот. Недостасуваат улични корпи за ситен отпад, семејни контејнери, како и специјални садови за индустриски и комерцијален отпад. Општината нема стратегија или функционален систем за селекција на отпадот според категории (хартија, ПЕТ, други материјали) како што е стандард во секој развиен град што би овозможило полесно собирање, рециклажа и третман.

❖ Непримерен третман на работниците за јавна чистота:

Долги работни часови, недостиг на соодветна работна облека за лична хигиена при собирање отпад, ниски и нередовни плати (61.4 милиони денари долг) се само дел од проблемите со кои се соочуваат теренските работници. Овие услови резултираат со демотивација и недостиг на ангажман кај лицата одговорни за чистотата на градот.

❖ Застарена и амортизирана механизација:

Замислете – цела општина што опфаќа 514 км² и вклучува 35 населени места (1 град и 34 села) има на располагање само едно камионско возило за собирање отпад. Овој ограничен капацитет го прави невозможно навремено и ефикасно собирање, претворајќи ја целата општина во голема депонија.

❖ **Регионалната депонија „Русино“ работи надвор од сите стандарди:**

„Русино“ функционира без интегрирана еколошка дозвола (A-IED) од Министерството за животна средина и не ги исполнува законските критериуми за депонија според европски стандарди. Со тоа, депонијата работи спротивно на сите еколошки норми, загрозувајќи го здравјето на граѓаните и еко-системот во регионот.

❖ **Загаден воздух и контаминирани земјоделски производи од Русино:**

Поради лошото управување и честите палења на отпад во депонијата Русино, не е загрозено само населението, туку и земјоделските производи од околните села особено во село Бањица, каде што жителите зависат од земјоделското производство.

❖ **Недостиг на колектори и филтри за отпадни води во 2025 година:**

Дури и во 2025 година, Гостивар нема изградено колектори или филтрациски станици за отпадните води, кои и понатаму директно се испуштаат во реката Вардар. Ова е неприфатливо за еден европски град во 21-виот век.

❖ **Недостиг на паркинг-простори:**

Според националните податоци од 2018 година, во Северна Македонија има околу 195 возила на 1.000 жители. Со бројот на жители во Гостивар, ова значи приближно 13.000 возила во редовна сезона, а над 30.000 во периодот кога се враќа дијаспората. Сепак, Гостивар располага со само 840 паркинг места со несразмерен сооднос, каде што некои паркинзи опслужуваат и до 35 возила.

❖ **Недоволни количини на вода во некои маала и села:**

Речиси сите села во Гостивар страдаат од недостиг на питка вода, особено Бањица, Дебреш, Чегране, како и некои градски маала. Овој проблем произлегува од лошо управување со водоводниот систем. Главниот извор – реката Вардар има капацитет од 415 литри во секунда, но 75% од водата се губи поради застарени и оштетени цевки, оставајќи само 104 литри во секунда достапни за граѓаните. Во летната сезона, кога потрошувачката се зголемува, водата не е доволна ни за основните потреби на домаќинствата.

❖ **Бездомни кучиња:**

Се проценува дека во општината има околу 1.000 бездомни кучиња – најголемиот дел во градот, а останатите во руралните подрачја. Овие кучиња станале „трајни жители“ на јавните простори, зафаќајќи ги површините што се наменети за луѓе. Во 2023 година се регистрирани 94 случаи на напади од кучиња, од кои 63 во градот и останатите во селата. Бројот на напади е тројно зголемен во споредба со претходната година, предизвикувајќи загриженост и чувство на несигурност кај граѓаните – особено во утринските и вечерните часови кога децата се движат кон или од училиште. Бездомните кучиња претставуваат континуирана закана за сите граѓани на Гостивар, бидејќи ја окупирале секоја јавна површина на градот.

5 Проекти на Столб IV:

Урбанистичко Планирање, Архитектура и Инфраструктура

I. Усвојување на Генералниот План и Деталниот Урбанистички План

1.1 Детален урбанистички план:

Еден град мора да има урбанистички план кој му овозможува развој на неговата планиметрија според економските, инфраструктурните и општествените потреби. За време на мојот мандат, ќе донесеме детални урбанистички планови за да се уреди планиметријата на градот. Ќе планираме посебни простори за колективно домување, со цел подобра организација на јавните услуги. Во партнерство со приватниот сектор, ќе уредиме изградба на елитни маала, осигурувајќи балансиран развој на различни нивоа на урбаниот живот. Исто така, ќе ги планираме бизнис-и и трговските активности во градскиот центар според моделите на европските и светските градови, каде економското и финансиското срце на градот се наоѓа во центарот, а зоните за домување и просторите за работа и бизнис се развиваат организирано и уредно. Ова ќе овозможи јасна поделба помеѓу домувањето и економските активности, во служба на одржливиот развој на градот.

II. Трансформација во Урбана Просторија: „Идниот Гостивар“

2.1 Изградба на Градскиот Центар „Малиот Градски Пазар“:

Плоштадот не треба да се претвора во паркинг, туку да биде животна и чиста јавна површина. Воведувањето на автомобили на плоштадот донесе урбан хаос и непотребно загадување. Затоа, во мојот мандат, пристапот на автомобили кон плоштадот ќе биде целосно забранет. Решението ќе биде функционално: ќе изградиме подземен паркинг со 3 нивоа под плоштадот, обезбедувајќи доволно паркинг-места за граѓаните и посетителите. На овој начин, плоштадот ќе стане исклучиво социјална површина за граѓаните, децата и семејствата; место за споделување време, за културни активности и за оживување на градскиот живот во Гостивар.

Споредните улици кои водат до плоштадот (улиците Дибра, Кино, Саат, итн.) ќе бидат уредени како пешачки зони, при што секоја од нив ќе има свој карактер и тема, во согласност со нивниот развој. Исто така, според моделите од Корча и градот Тирана, во срцето на Гостивар треба да се изгради малиот градски пазар, со целосно нов и модерен изглед. Овој пазар ќе има простори за социјални и културни активности, ќе се претвори во главна туристичка точка на градот и во жив пример за граѓаните и посетителите.

2.2 Затворен базен и Аква Парк на градот:

Во партнерство со приватниот сектор, Општината ќе одреди парцела каде ќе се гради Аква Парк, кој ќе вклучува и отворен и затворен базен. Инвеститорот ќе биде вклучен преку конекције, каде земјиштето ќе се даде на условен рок, додека имотот и инвестирањето ќе се вратат на услуга за заедницата – со создавање на јавни простори, простории за активности на општината и развој на проекти според урбанистичкиот план.

Затворениот базен ќе биде во служба на образованието и спортот, со поврзување со сите основни и средни училишта во градот, така што пливањето да се внесе како задолжителен предмет во училиштата. Од

друга страна, отворениот базен ќе биде достапен за граѓаните за време на летните и топлите денови, нудејќи модерни рекреативни простори за семејства и млади.

Овој проект ќе се претвори во спортски, социјален и туристички центар за Гостивар, оживувајќи го животот на градот и привлекувајќи посетители од регионот.

2.3 Целосно изменети колективни згради:

Колективните згради и урбаната средина Гостивар сè уште има колективни згради кои со децении не ја промениле својата надворешна фасада: сиви фасади, стари прозорци и недостаток на боја го претвораат градот во мрачна средина која сè уште одразува периодот на поранешна Југославија. Оваа состојба не ја одразува ниту динамиката на граѓаните, ниту модерен потенцијал на Гостивар.

Во партнерство со приватниот градежен сектор, дијаспората и најпознатите архитектонски студија, ќе предложиме сеопфатен проект за обновување на фасадите, вклучувајќи замена на старите прозорци, користење модерни бои и архитектонско обликување кое ќе им даде нов идентитет на згради. Овој процес ќе започне од највидливите делови на градот (како Малездрид и градскиот пазар), со цел да создаде трансформативен ефект и модел на развој за сите други маала.

Покрај обнова на фасадите, на крововите на овие згради ќе се постави еден мал систем за наводнување за мини-зелени паркови, со што секоја зграда ќе биде не само подобро функционална, туку и поблиску до природата. Просторите околу зградите ќе се уредуваат како градинки и мини паркови, кои ќе служат на жителите и на сите граѓани.

Подземни паркинзи – Еден од најголемите проблеми на градот е недостигот на паркинг-места. Според студијата за изводливост, Гостивару му се потребни подземни паркинзи, а не катни, бидејќи недостатокот на нови хоризонтални простори го прави традиционалното градење тешко. Затоа, ќе се изградат четири подземни паркинзи (по еден во секој мандат), додавајќи најмалку 400 нови паркинг-места, без создавање урбан хаос и без нарушување на постојните јавни простори.

Оваа трансформација ќе му даде на Гостивар модерен, жив и функционален лик, правејќи го градот поубав и пожив за секој граѓанин.

III. Подобрување на Општинската Инфраструктура „Живот со Достоинство“

3.1 Управување со отпад:

Отпадот е главен предизвик за општината. За време на четиригодишниот мандат, ќе спроведеме студија за изводливост за поставување точки за собирање отпад – за ситен, резиденцијален, бизнис и индустриски отпад. Селекција на отпад според категорија и големина. Рехабилитација на постојната депонија и поставување на 24/7 мониторинг со камери за спречување на диви депонии и контрола на управувањето со отпадот. Овој план ќе обезбеди почист и побезбеден град за граѓаните.

3.2. Подобрување на мрежата за пиење вода:

Гостивар има потреба од одржливо снабдување од 300 литри/секунда за целата територија на општината. Во соработка со швајцарски фондови и оние на ЕУ, ќе го комплетираме водоводниот систем, обезбедувајќи чиста и доволна вода за сите маала и села.

IV. Лесен Пристап за Маргинализираните „Гостивар за Сите“

4.1 Креирање на инклузивен модел за градот – не ексклузивен

Општината ќе формира механизми за олеснување на животот на групите кои се маргинализирани, како што се лицата со посебни способности, пензионерите и етничките малцинства. За лицата со различни способности ќе соработуваме со јавни институции, вклучувајќи и Општината, за да се обезбедат инфраструктурни олеснувања кои ќе ја направат пристапноста до работни места полесна, како што се инсталирање на платформи и лифтови за нив.

За пензионерите ќе соработуваме со специјализирани здруженија за финансирање на активности на здруженијата со цел нивниот живот во градот да биде по квалитетен и содржаен.

V. Креирање на Програмата „Гостивар Се Грижи“

5.1 Платформа за потреби на граѓаните::

Бидејќи Гостивар станува град со голема застапеност на пензионери, Општината, во партнерство со приватните компании, ќе креира веб-платформа за обезбедување на услуги за исхрана, одржување и други за оваа категорија, бидејќи третата возраст често е оставена на маргините од страна на младите кои емигрирале на Запад. Во соработка со супермаркети, ресторани, народни кујни и бизниси за одржување на домовите, услугите ќе бидат наведени на платформата, така што децата на пензионерите или самите тие ќе можат да изберат месечна пакет-опција на услугите кои сакаат.

5.1 Неделна социјална програма:

Покрај основните услуги, Општината, во партнерство со Министерството за социјални прашања, ќе започне своја програма за понуда на социјални услуги, како прошетки или разговори со постарите лица, каде секој социјален работник ќе го посетува и придружува барем еден пензионер еднаш неделно за минимум еден час, според нивните потреби.

Столб V:

Културно наследство, туризам и дијаспора

Гостивар не е само град – тој е историја, култура, традиција и заеднички дух. Тој е пресек на култури, верувања и идентитети кои векови живеат заедно. Додека многу градови се борат да создадат идентитет, Гостивар веќе го поседува, но ризикува да го загуби ако не го заштитиме, развиваме и поврземе со иднината.

Културното наследство е нашата колективна меморија – старите куќи, уличките на традиционалните маала, обичаите, ракотворби и животот на старите генерации. Заштитата на ова наследство треба да биде приоритет на секоја локална власт, бидејќи без корени нема одржливост. Туризмот, тесно поврзан со наследството, е реална можност за економски развој и меѓународна промоција. Гостивар има потенцијал да стане атрактивна дестинација за домашни и странски посетители, но недостасуваат организираност, инвестиции и волја за претворање на овој потенцијал во реалност.

Дијаспората е наше духовно, економско и општествено богатство.

Поврзувањето со неа не треба да се ограничува само на празници или летни посети, туку да се претвори во долгорочна соработка за инвестиции, културни проекти, образование и размена на искуства.

Наследството, туризмот и дијаспората се живиот срж на Гостивар таму каде што корените, потенцијалот и емоционалните врски се среќаваат за да изградат иднина со достоинство, самодоверба и просперитет. Без нив, сме само еден град. Со нив, сме заедница со дух, историја и визија.

Главни проблеми

❖ Не искористен потенцијал:

Иако градот се наоѓа покрај реката Вардар и опкружен со планини, со висок потенцијал за развој на агробизниси, овој потенцијал останува неискористен поради недостаток на капацитети и визија за претворање

на општинските површини во агробизнис-зони, каде прехранбената продукција би се поврзувала со туризмот.

❖ **Фокус не на странски фондови:**

IPARD е специјален програм на ЕУ за финансирање на аграрни проекти во рурални или недоволно развиени подрачја, но општината не само што не ги идентификува овие фондови, туку не ги информира бизнисите за овие можности.

❖ **Недостига партнерство со општината:**

Земјоделците и фармерите сè уште немаат воспоставено платформа за соработка со цел создавање на идентитет „Made in Gostivar “. Ова се должи на недостаток на визија, капацитети за апсорпција на фондови, како и менаџмент на истите.

5 проекти на Столб V:

Културно наследство, Туризам и Дијаспора

I. Поддршка за земјоделството: „Од Поле до Пазар, Гостивар Произведува!“

Регионалниот тренд на поврзување на локалните прехранбени производи, традиционалните занаети и природните богатства на општината во АГРО-БИЗНИСИ, ќе биде силно поддржан од страна на Општината. Бизнисите ќе се трансформираат во промотори на традиционалната храна, занаетчиството од регионот и убавините на Гостивар, кои ќе се претставуваат како трејдмарк или заштитен знак на градот.

Гостивар го има реката Вардар, ретките планински убавини и над 80% сончеви денови во годината – сето ова е предуслов за поддршка на локалните агробизниси. Како Општина, ќе ја поврземе оваа иницијатива и со преработувачите на храна, шумски плодови и зеленчуци од регионот – ресурси кои досега беа речиси заборавени.

Општината ќе креира финансиски пакет (субвенции, изградена инфраструктура, ослободување од локални даноци за одреден период) и не-финансиски пакет (обуки, советувања, информирање) за сите производители и преработувачи на прехранбени производи во регионот.

1.1 Локална земјоделска кооперација:

Создавање кооперација која ја обединува локалните фармери, обезбедувајќи им пазар за продукција, подобри преговарачки позиции за цени и финансиска стабилност.

1.2 Агро-Центар за Обука и Советување:

Отворање општински центар кој нуди професионални бесплатни обуки, агрономски совети и технолошка поддршка за фармерите од Гостивар, со воведување модерни методи на производство.

1.3 Локален бренд „Произведено во Гостивар“:

Развивање на локален бренд за земјоделски и органски производи од Гостивар, создавајќи единствен бренд што ја зголемува конкуренцијата и видливоста на пазарите – локални и регионални.

1.4 Пазар на локален агробизнис:

Изградба на постојан и модерен пазар во Гостивар каде фармерите ќе ги продаваат своите производи директно, со што се намалуваат трошоци и се зголемува добивката за производителите.

II. Агро-туризам како туристичка дестинација

2.1 Агро-туристичка рута „Уживај ја природата, уживај ја традицијата“:

Креирање организирана и јасно означована туристичка рута која ги поврзува локалните фарми, традиционалните ресторани и природните убавини од регионот на Гостивар.

2.2 Гастрономски Гостивар:

Месечни настани и годишни гастрономски саеми каде локалните ресторани ќе ги промовираат традиционалните јадења, органските производи и специјалитетите од областа, привлекувајќи туристи од регионот и дијаспората.

III. Обнова на традициите на Гостивар

3.1 Дигитална платформа „Посети Гостивар“:

Дигитална промоција на туристичките-агро понуди, со водичи, интерактивни мапи и можност за директно резервирање на туристички искуства и гастрономски услуги.

IV. Фестивалите како туристичка концепција

4.1.Поддршка на постоечките локални фестивали:

Последно време се појави тренд на организирање традиционални фестивали во селата на Гостивар, со цел промовирање на културата, обичаите и традициите на овие области. Општината ќе направи редовен календар за овие настани и во организирана форма ќе промовира природните убавини, храната и карактеристичните занаети на регионот.

4.2 Создавање и организирање меѓународни фестивали:

Покрај локалните фестивали, Општината, во соработка со приватни оператори и невладини организации, ќе организира уникатен фестивал кој досега не е постоел во Северна Македонија. Целта на овој фестивал ќе биде привлекување на инвеститори и странски туристи, да им се понуди можност да ја промовираат нашата култура и надвор од границите.

V. Обука и Советување на Земјоделските Бизниси

5.1 Финансиска поддршка за млади фармери:

Создавање фонд за млади фармери кои сакаат да започнат нови агробизниси, преку обезбедување на почетни грантови и олеснувања за набавка на опрема, изградба на пластеници и инсталација на современи системи за наводнување.

5.2 Поддршка за туристички фарми:

Општината ќе поддржи фармерите кои сакаат да отворат туристички фарми преку олеснувања за инвестиции за изградба на традиционални сместувачки капацитети и простори за дегустација на локалните прехранбени производи.

5.3 Обуки за управување со агротуризмот:

Организирање професионални бесплатни обуки и работилници за локалните жители, со цел зголемување на капацитетите за ефикасно управување со агротуристички бизниси и подобрување на квалитетот на туристичките услуги во Гостивар.

Основни принципи:

Партнерство со граѓаните

Граѓаните како ко-креатори на локалниот развој.

Транспарентност

Сите одлуки, вработувања, назначувања, буџети и тендери ќе бидат отворени за јавноста.

Одговорност

Редовни извештаи, ревизии и анкети за задоволство на граѓаните.

Инклузивност

Вклученост на жените, младите, малцинствата и маргинализираните групи.

Владеење на правото

Етички кодекси и нулта толеранција кон корупцијата, во рамките на надлежностите и овластувањата на локалната власт: усвојување и спроведување на урбанистички планови, управување со буџетите, обезбедување на општински услуги, како и раководење со основното, средното и предучилишното образование.

Предуслови за заедничко управување со граѓаните

Правна и институционална рамка

- ❖ Статутарни измени за формализирање на учеството на граѓаните.
- ❖ Формирање на Граѓански совети со советодавна улога.

Изградба на капацитети

- ❖ Обуки за општинските службеници за транспарентност и учество.
- ❖ Програми за граѓанско образование и дигитални вештни.

Финансиски средства и механизми

- ❖ Партиципативно буџетирање.
- ❖ (Платформа за жалби: Во рок од 24 часа, граѓанинот добива одговор дека жалбата е регистрирана. Во рок од 72 часа се прави првата анализа и на граѓанинот му се дава одговор за проблемот и проценка за времетраењето и начинот на лекување. Во рок од 5 дена се дава точен одговор за начинот на лекување. Граѓанинот може да биде информиран за статусот на неговиот случај во секое време.)
- ❖ Картички за оценување на услугите од страна на граѓаните.

Инфраструктура за транспарентност

- ❖ Портал за транспарентност на Општина Гостивар.
(Сите одлуки, тендери, именувања, вработувања и образложенија за одлуките ќе бидат објавени на порталот.)
- ❖ Отворени седници на советот со можност за коментари.

Како ќе го реализирам програмот?

Административна волја

- ❖ Ќе ја потпишеме Повелбата за граѓанско партнерство, потпишана од градоначалникот.
- ❖ Годишни самити меѓу граѓаните и општината за проценка на напредокот.

Како ќе го следиме партнерството и како ќе го оценуваме:

- ❖ Ќе формираме Независна Единица за Мониторинг на Транспарентноста..
- ❖ Ќе објавуваме годишни извештаи за перформансите.
- ❖ Ќе се формира Локална канцеларија на „Народен правобранител“ за посредување во прашања што се во надлежност на локалната власт. „Правобранителот“ или листата на кандидати ќе биде предложена и избрана од месните заедници.

Пилот фаза во првата година, проширување потоа

- ❖ Ќе започнеме со пилот иницијативи во една месна заедница.
- ❖ Проширувањето ќе се базира на резултатите и повратните информации.

Соработка

- ❖ Невладини организации како посредници и набљудувачи.
- ❖ Соработка со универзитети и меѓународни донатори.

Резултати до 2030 година

- ❖ Загарантирано учество на граѓаните во буџетскиот процес.
- ❖ Зголемување на довербата во локалната власт за 50%.

- ❖ Поголемо задоволство од услугите. (Со тек на време, граѓаните ќе бидат позадоволни.)
- ❖ Подобрување на индексот на транспарентност.

Повик за поддршка

Изборите не се само за избор на градоначалник.

Тие се можност да изберете нова насока.

Да се избере искреност, посветеност и конкретна работа.

Ако се чувствувате **незастапени**.

Ако сте **уморни** од празни ветувања.

Ако сакате **еден градоначалник кој ве слуша и ве почитува**.

Тогаш **придружете ми се**.

ГЛАСАЈТЕ: ВИСАР АДЕМИ – НЕЗАВИСЕН КАНДИДАТ
ГЛАСАЈТЕ ЗА „ГОСТИВАР СО ВИСАР“

Дојдете заедно и да го изградиме градот што нè претставува сите нас!

Контакт

info@mevisarin.mk

www.mevisarin.mk

[@ademi.visar](https://www.instagram.com/ademi.visar)

[Visar Ademi](https://www.facebook.com/VisarAdemi)

ГОСТИВАР

